

BRULOCAFICHES – WERKING VAN DE ORGANEN

WERKING VAN DE GEMEENTERAAD: GEHEIME STEMMING

IN HET KORT

In sommige gevallen vindt in de gemeenteraad een geheime stemming plaats. Deze procedure waarborgt de vrijheid en onafhankelijkheid van de gemeenteraadsleden bij het uitbrengen van hun stem en verloopt volgens een procedure die de volledige anonimiteit en objectiviteit van de uitslag van de stemming verzekert.

WETTELIJKE BASIS

- Nieuwe Gemeentewet, art. 100

TOELICHTING

1. PRINCIPES

In principe zijn de stemmingen openbaar, waarbij de regel de mondelinge naamstemming is. De Nieuwe Gemeentewet bepaalt echter dat de stemming bij wijze van uitzondering in een aantal gevallen geheim kan zijn, om de vrijheid en onafhankelijkheid van de raadsleden bij hun stemming te waarborgen.

Indien de geheime stemming wordt toegepast, moet dat in de notulen van de vergadering worden vermeld, aangezien het een substantiële formaliteit is voor de geldigheid van de operaties.

2. GEHEIME STEMMING EN BESLOTEN VERGADERING VOOR PERSOONSKWESTIES

OPGELET: het begrip geheime stemming (het feit dat de stem van het gemeenteraadslid niet bekendgemaakt mag worden) mag niet verward worden met dat van een besloten zitting (het feit dat de vergadering van de gemeenteraad niet openbaar is wegens de behandeling van een persoonskwestie). Hoewel de twee concepten nauw bij elkaar aanleunen, staan ze toch los van elkaar: het houden van een vergadering achter gesloten deuren betekent niet automatisch een geheime stemming. Er moet geval per geval nagegaan worden of de aan de orde gestelde kwestie binnen het toepassingsgebied van de geheime stemming valt. Wij stellen hieronder een poging tot classificatie en voorbeelden voor, maar absolute zekerheid is niet gegarandeerd.

3. TOEPASSINGSGEVALLEN

Volgens de wet zijn voorstellingen van kandidaten, benoemingen terbeschikkingstellingen, preventieve schorsingen in het belang van de dienst en tuchtrechtelijke sancties dus onderworpen aan een geheime stemming.

De jurisprudentie en doctrine hebben het toepassingsgebied van de geheime stemming echter uitgebreid tot elke stemming in een zaak waarbij een bepaalde persoon of personen betrokken zijn.

Gevallen waarin een **geheime stemming** nodig is, kunnen in **3 categorieën** worden ingedeeld :

- de gevallen die uitdrukkelijk in de wet worden genoemd ;
- indirecte beslissingen met betrekking tot maatregelen die uitdrukkelijk in de wet worden genoemd ;
- bv. het besluit om een preventieve schorsingsprocedure in te leiden, een agent te horen, beroep in te stellen tegen een van deze maatregelen ;...
- beslissingen die vergelijkbaar zijn met beslissingen bedoeld in de wet ;
- bv. aanstelling in een functie (die geen benoeming is...).

4. VOORBEELDEN

Voor de volgende zaken geldt de verplichting van een geheime stemming :

- de beslissing om in beroep te gaan tegen een beslissing om een OCMW-lid te ontslaan ;
- de goedkeuring van een benoeming ;
- de gemeentelijke beslissing die een advies geeft over een benoeming ;
- de beslissing om een stage te beëindigen of te verlengen ;

- de motivering voor een beslissing die zelf onderworpen is aan een geheime stemming ;
- de stemming over de toepassing van de procedure inzake preventieve schorsing en het horen van een agent ;
- de beslissing om in beroep te gaan tegen een koninklijk besluit betreffende het ontslag van een werknemer.

5. DE STEMPROCEDURE

De wet geeft geen details over de procedure bij een geheime stemming.

De enige manier om ervoor te zorgen dat een stemming geheim is, is te stemmen door middel van geüniformiseerde en voorgevulde stembiljetten, zodat de raadsleden slechts een vakje hoeven aan te kruisen om aan te geven of ze voor of tegen het voorstel stemmen, of voor welke van de voorgestelde kandidaten. Als ze zich van stemming willen onthouden, hoeven ze niets aan te geven.

In dat verband wordt ook het gebruik van hetzelfde type schrijfmateriaal door alle gemeenteraadsleden aanbevolen, zodat er geen enkel individueel kenmerk op een stembiljet kan voorkomen.

Tot slot wijzen wij erop dat de voorzitter van de gemeenteraad bij een geheime stemming niet als laatste mag stemmen, zodat hij anoniem kan stemmen. Vervolgens worden de stembiljetten systematisch en anoniem verzameld en geteld.